

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів

10 вересня 2024 року

Веде засідання голова комітету ТРЕТЬЯКОВА Г.М.

ГОЛОВУЮЧА. Вітаю, шановні учасники, шановні народні депутати, шановні присутні, на засіданні комітету. 11:00, ми починаємо наше засідання комітету.

Бабенко Миколо, наш секретар, ви з нами? Пан Миколо, ви з нами на зв'язку?

БАБЕНКО М.В. Так. Доброго дня!

ГОЛОВУЮЧА. Пан Миколо, зможете зробити перекличку?

БАБЕНКО М.В. Так, на місці. Доброго дня!

ГОЛОВУЮЧА. Доброго дня!

Рада вас бачити на засіданні комітету.

Михайло Михайлович, добрий день!

Пані Ірина. Пан Сергій.

Тобто зможете зробити перекличку? Чи я попрошу Анатолія Остапенка зробити перекличку?

БАБЕНКО М.В. Попросіть будь ласка, Остапенка, бо зв'язок дуже поганий.

ГОЛОВУЮЧА. Гарзд. Дякую.

Пане Анатолій, прошу вас провести перекличку.

ОСТАПЕНКО А.Д. Доброго дня, шановні колеги!
Третьякова Галина Миколаївна.

ГОЛОВУЮЧА. На місці.

ОСТАПЕНКО А.Д. Цимбалюк Михайло Михайлович.

ЦИМБАЛЮК М.М. Бажаю всім здоров'я, колеги.

ОСТАПЕНКО А.Д. Струневич Вадим Олегович. Відсутній.
Бабенко Микола Вікторович.

БАБЕНКО М.В. На місці.

ОСТАПЕНКО А.Д. Арсенюк Олег Олексійович.

АРСЕНЮК О.О. Доброго дня, колеги! На місці.

ОСТАПЕНКО А.Д. Гривко Сергій Дмитрович.

ГРИВКО С.Д. Бажаю здоров'я! На місці.

ОСТАПЕНКО А.Д. Остапенко Анатолій Дмитрович на місці.
Никорак Ірина Петрівна.

НИКОРАК І.П. Вітаю, колеги. Никорак – присутня.

ОСТАПЕНКО А.Д. Тарасенко Тарас Петрович.

ТАРАСЕНКО Т.П. На місці.

ОСТАПЕНКО А.Д. Тимошенко Юлія Володимирівна.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Доброго дня, шановні колеги! Я з вами.

ОСТАПЕНКО А.Д. Циба Тетяна Вікторівна.

ЦИБА Т.В. Є.

ОСТАПЕНКО А.Д. Поки немає тільки Струневича. Ми можемо проводити засідання.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пане Анатолію.

У нас є кворум. Ми починаємо.

Шановні народні депутати, скажіть, будь ласка, чи є зауваження до нашого порядку денного? Чи ми йдемо по запропонованому порядку денному? Зауважень немає?

_____. Думаю немає. Можна йти згідно порядку денного затвердженого.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, шановні народні депутати.

Тоді ми розглядаємо пункт перший нашого порядку денного – це попередній розгляд двох законопроектів: основного і альтернативного. Розглядаємо питання щодо доцільності включення до порядку денного та/або прийняття рішення щодо проекту Закону про внесення змін до Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту" щодо

позбавлення статусів ветерана війни, члена сім'ї загиблого (померлого) ветерана війни, члена сім'ї загиблого (померлого) Захисника чи Захисниці України (реєстраційний номер 11479), автор Кабінет Міністрів України. Доповідає відповідно у нас Міністерство у справах ветеранів, а потім перейдемо до альтернативного законопроекту до цього за авторством Третякової та інших.

Будь ласка, шановний представник Міністерства у справах ветеранів. Хто з нами на зв'язку?

КАЛМИКОВА Н.Ф. Галино Миколаївно, я з вами на зв'язку. Вітаю!

ГОЛОВУЮЧА. Вітаю, пані Наталю!

КАЛМИКОВА Н.Ф. Шановні присутні! Пані голово! Шановні народні депутати! Як уже зауважила Галина Миколаївна, вашій увазі сьогодні пропонується поданий Кабінетом Міністрів України проект Закону за реєстраційним номером 11479, який розроблений Міністерством у справах ветеранів з метою законодавчо визначити підстави для позбавлення статусу ветерана війни з підстав умисного вчинення злочину проти основ національної безпеки України або встановленому порядку несення військової служби, або миру, безпеки людства та міжнародного порядку, а також за вчинення особою умисного тяжкого або особливо тяжкого злочину.

Власне, це законопроект, який народився з необхідності, оскільки є зафіксовані випадки, коли особи, які мають почесний статус ветерана війни, при цьому дійсно скоюють злочини і залишаються на фінансуванні, користуються всіма пільгами і гарантіями, які забезпечує держава. І власне тому було ініційовано проект, який дасть можливість, підстави для позбавлення цього статусу після прийняття судом рішення щодо злочину. І, власне, передбачається доповнити Закон про статус ветеранів новою статтею

– 11 прим.1, у якій закріпити перелік підстав, які я перерахувала, у разі наявності обвинувального вироку суду.

Прошу підтримати цей закон, внести його до порядку денного. Я би хотіла, щоб ми максимально швидко разом рухались для того, щоб унормувати ті недоліки, які не могли раніше передбачити, а зараз вже бачимо з практичного життя.

Дякую за увагу. Готова до запитань.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Чи є питання до пані Наталії чи послухаємо авторку законопроекту альтернативного?

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Треба послухати, бо вони ж пов'язані один з одним.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, шановні народні депутати.

Тоді я візьму слово вже як основна, перша авторка законопроекту альтернативного до кабмінівського. Тут чотири відмінності, на які я зараз зверну увагу.

По-перше, це процедура позбавлення статусу учасника бойових дій в альтернативному законопроекті зазначена як виключно судова. В основному законопроекті така процедура відбувається за постановою Кабінету Міністрів України.

У зв'язку з тим, що це судова процедура, виникла необхідність, і ще у зв'язку з тим, що ми з вами, шановні народні депутати, розглядали у Верховній Раді законопроекти щодо позбавлення звань, посад і інших і знайшли конструкцію, яку запропонував, до речі, Президент України щодо змін до КПК і до Кримінального кодексу, то я зробила аналогічно процедуру позбавлення статусу учасника бойових дій, включаючи додатковий законопроект. Ми його розглядаємо пунктом другим, як законопроект 11535,

який вносить зміни, де визначається вина, відкривається кримінальна справа відповідно, і слідчий, який має відповідно повноваження проводити оперативно-розшукову діяльність, цей слідчий визначає, чи є там підстави безпосередньо позбавлення статусу учасника бойових дій. Це перша відмінність – щодо процедури позбавлення і основи.

Чому зроблено саме так альтернативним законопроектом? Тому що, на мій погляд, якщо ми будемо це робити по кабмінівській процедурі, це викличе шалені звернення до судового процесу все рівно, коли Кабінет Міністрів за своєю процедурою буде позбавляти статусу, люди будуть звертатися до суду для того, щоб опротестувати таку позицію. І судова гілка все рівно буде це розглядати знову ж по тій процедурі. Водночас ми будемо ходити по колу – людину позбавимо по процедурі кабмінівській, людина буде оспорювати, судова гілка влади може призначити якісь інші обставини і інші, треба буде повертати те, чого позбавив Кабінет Міністрів. Тому для того, щоб ця лінія була чітка і викарбувана, це має іти зразу з відкриттям кримінальної справи.

Друга відмінність, це те, що альтернативний законопроект не зачіпає сім'ї загиблих. Це теж велика дискусія, яка відбувалась в правоохоронному комітеті, чи відповідає родина за те, що робить учасник бойових дій, і чи має пільги родина, якщо основного учасника бойових дій позбавили такого статусу? Чітка позиція є правоохоронного комітету, що якщо сам учасник бойових дій позбавлений такого статусу, то і відповідно і родина автоматично втрачає ті пільги, які є. Тут немає необхідності якось окремо це викарбовувати.

І одна лінія ще, яка стосується сімей загиблих, це чи потрібно чи ні позбавляти сім'ю пільг, якщо член сім'ї безпосередньо скоїв злочин? Ця дискусія теж, ну в моєму законопроекті не означена, я її винесла за дужки. Тому що, по-перше, сім'я загиблих – це не одна людина, яка є злочинцем, а

це може бути велика кількість осіб, які отримали пільги чи виплату, наприклад, одноразову грошову виплату.

Тому ця тематика, на мій погляд, не потребує уваги в законі, тому що таких випадків буде, з одного боку, небагато і судова гілка справиться з ними, і встановлювати це на рівні закону не є обов'язковим. Тому, за моїми роздумами, цю тематику зачіпати не потрібно. З другого боку, це надзвичайно сенситивне питання, не вважаю за потрібне наразі в законодавстві встановлювати такі правила.

Третя відмінність – це те, що є додаток до КПК і ДКК, тобто судова процедура, не чіпаємо сім'ї загиблих. Третя відмінність, що є додаток, зміни до КПК і ДКК. І четверта відмінність, в моєму законопроекті встановлені чіткі посилання на кваліфікацію злочинів в Кримінальному кодексі, відповідно до яких такого звання, такого статусу учасника бойових дій можна позбавити. В основному законопроекті конкретних підстав і конкретних злочинів не вказано і тому я вважаю, що це теж буде потребувати у судової гілки влади різних дискрецій, яких потрібно запобігти в такому сенситивному питанні. Тому в моєму законопроекті визначені чіткі номери статей Кримінального кодексу, на підставі яких при кваліфікації такого злочину може бути позбавлення такого статусу.

Дякую.

Доповідь закінчила.

Шановні народні депутати, чи є питання до авторів законопроекту?

Пані Юлія Тимошенко, будь ласка.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Дякую, пані Галино.

Я не знаю, чесно кажучи, з чого тут краще розпочати? По-перше, учасник бойових дій – це не нагорода, це не якесь відзначення, це фіксація того, що людина на відміну від багатьох інших пішла на фронт захищати свою державу, захищати наші родини, захищати український народ.

І я не можу зрозуміти, як можна позбавити цього людину? Людина вже прийняла участь у бойових діях, вона вже зафіксувала це документами. Так якщо ви хочете позбавляти, то тоді, якщо говорити про суть питання, треба сказати: "Дорогий наш воїне, ти не приймав участь у бойових діях!" – от тоді тільки можна позбавляти цього статусу.

Якщо у людини, наприклад, підроблені документи, фальшиві документи, чи як зараз – їздять, побули там 2 дні, на фронті, і зразу отримали учасника бойових дій. От да, якщо людина не учасник бойових дій, то, да, треба це констатувати, в тому числі, якщо потрібно через суд. Але якщо людина учасник бойових дій, все інше, про що ви говорите, вже немає ніякого сенсу, тому що це фіксація його участі у бойових діях, а не нагорода.

Друге, що я вам скажу. Як-то ми р'яно кинулися їх позбавляти цього статусу ще до кінця навіть десяткам тисяч людей не видавши законний статус учасника бойових дій.

Наступне, що я хочу сказати, це те, що не може бути за одне порушення закону 10 покарань, тому що це протирічить самим фундаментальним принципам правосуддя. Якщо людина скоїла злочин, так, є, згідно Кримінального кодексу передбачено покарання, якщо суд визнав цю людину винною. І людина отримує за Кримінальним кодексом своє покарання. Але не можна карати двічі, тричі, чотири рази. І тому навіть тут забрати статус учасника бойових дій – це абсолютно недопустимо.

Ну і майте на увазі, що в тому, як себе будуть поводити в державі після війни люди, які отримали тяжкі контузії, в яких є, очевидно, у багатьох з них буде ПТСР. І якщо держава не надасть такого, як потрібно захисту соціального, роботи, соціальної адаптації, всього іншого і людина буде відчаю йти на якісь злочини, там буде і провина держави, не тільки провина людина.

Тому я би, чесно кажучи, не поспішала приймати такі закони, тому що вони концептуально по своїх підходах невірні і вони ще й є і достатньо

безжалісні по відношенню до людей, які воювали на фронті, отримали статус учасника бойових дій і які тепер також від держави потребують захисту. Тому наша команда однозначно цього підтримувати не буде. І ми будемо в залі також серйозно працювати, щоб подібні речі не могли пройти в залі.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, Юліє Володимирівно.

Будь ласка, шановні народні депутати? Так, Тарас Тарасенко, будь ласка.

ТАРАСЕНКО Т.П. Доброго дня, колеги. Доброго дня, всі слухачі нашого комітету.

Я хотів визначити про те, що сказала пані Юлія. Є багато слухних думок, але я зверну увагу на два таких аспекти. У цьому ракурсі ми повинні розглянути все-таки, якщо учасник бойових дій отримав цей статус або статус ветерана війни і він є зрадник, це питання також є дуже актуальним, за це передбачена кримінальна відповідальність. І ми про це повинні говорити, тому що я вважаю, що в такому ракурсі позбавлення статусу, який надається державою, воно має місце.

Крім того, що ви говорили про декілька покарань, це наступний законопроект. Якщо будуть внесені зміни у Кримінальний процесуальний кодекс і санкція статті відповідної буде передбачати позбавлення статусу, тобто тут не буде будь-яких порушень.

Загалом ви дійсно вірно зазначили, що держава у багатьох випадках відповідає за те, що буде з ветеранами і тому нам як державі, як комітету так і міністерству, дуже багато потрібно працювати в розрізі того, щоб не допускати саме таких ситуацій, при яких ветерани будуть вчиняти правопорушення.

Також доводжу до відома комітету, що зараз розробляється судова реінтеграція або судова реабілітація – це процедура, яка є в Сполучених Штатах Америки. Вона може бути і у нас застосована до ветеранів, в яких діагностовано ПТСР або інші розлади психіки. І таким чином, враховуючи те, що до них потрібно вживати інших заходів ніж тільки кримінальне переслідування. Але дійсно нам багато політик потрібно саме в судочинстві змінювати, тому будемо працювати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Якісь є пропозиції щодо цих законопроекті? Шановні депутати, чи є?

ТАРАСЕНКО Т.П. Я пропоную підтримати альтернативний.

ГОЛОВУЮЧА. Пані Наталя Калмикова, наша міністерка, скажіть, будь ласка, а які були підстави у Кабінету Міністрів для внесення цього законопроекту? Чи є у вас статистика, скільки сьогодні позбавлено статусу, на яких підставах, як це відбувається? Яка практика застосування зараз позбавлено статусу по діючому, по чинному законодавству? І чому у Кабінету Міністрів виникла потреба вносити такі зміни?

КАЛМИКОВА Н.Ф. Дивіться, зараз для того, щоб відбулось позбавлено статусу, це можливо лише в декількох випадках: за особистою заявою особи, у разі виявлення підробних, некоректних документів. І третє, нагадайте? Якщо вчинив злочин в зоні проведення бойових дій. Це три підстави і тут великої статистики немає.

Але по 280 постанові, по якій ми працюємо і яка стосується виплат учасникам бойових дій, ми бачимо, що у нас вже є кейс людей, які мають статуси, і це стосується не лише учасників бойових дій війни з 14-го року, це

і воїни афганці, миротворці тощо. І власне для того, щоб була можливість особливо у випадках державної зради, тому що такі кейси є і

Фрг_12713*001*008<18:10:39><ПрименкоО.В.>

вони переходять і воюють на стороні ворога, вони при цьому отримують, оскільки все електронно оформлюється, отримують виплати. І виходить така дуже, скажімо, контроверсійна ситуація, при якій людина, яка дійсно захищає країну, має аналогічний статус як і людина, яка зрадила країну.

Щодо дискусії, оскільки я зараз нова людина в цьому контексті, я бачу, що ці законопроекти, вони, ну, мета єдина, є відмінності. Я дякую, що ви зацентували увагу на тих відмінностях, які є в альтернативному. Чесно кажучи, щодо того, щоб суд визнавав позбавлення статусу, тут я погоджуюсь з цим. Це насправді дійсно спростить і зменшить, дасть можливість уникати скарг і повторних судових позовів тощо, тому що вже суд, там буде інша процедура вже оскарження.

З іншого боку, прописування конкретних статей в Кримінальному кодексі може бути не дуже зручно і дуже гнучкою системою. Краще вказати широку рамку "тяжкі", "умисно тяжкий" і "особливо тяжкий злочин" для того, щоб при змінах в законодавстві кримінальному не потрібно було знову прописувати і вносити зміни в наш закон.

Моя пропозиція наступна, оскільки ми працюємо разом над тим, щоб унормувати неточності законодавства, як ви дивитесь на те, щоб зробити комітетський закон, "дешечку", яка візьме краще з цього закону і з того закону, і буде "дешний" закон, і це така синергетична буде позиція і уряду, і комітету. І я вважаю, що до цього ми максимально в конструктив підемо.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пані Наталіє.

Анатолій Остапенко, голова підкомітету.

ОСТАПЕНКО А.Д. Шановні колеги, я прошу звернути увагу на те, що з однієї сторони ми готові мобілізувати осіб, які були засуджені, для того щоб вони захищали Україну, а з другої сторони ми тих, які пішли захищати Україну добровольцями, були мобілізовані, ми з однієї сторони хочемо позбавляти.

Ми розуміємо, що питання розділити захист Батьківщини і кримінальне правопорушення, там тонка дуже грань. Чому? Тому що людина коли захищала державу, вона здійснювала певний подвиг, так, і потім в подальшому житті у неї якісь події відбулися, що вона там здійснила кримінальне правопорушення. І тут треба ще довести цей зв'язок як захисника України, так, і до вчинення кримінального правопорушення.

Звісно, можна дивитися на світовий досвід, я вже про це дуже багато кажу, але наш ветеран це інший ветеран, ніж ветеран Сполучених Штатів Америки. Ветеран Сполучених Штатів Америки на сьогодні це людина, яка свідомо прийшла на службу у збройні сили Сполучених Штатів. Вона пройшла повний медичний огляд, комплексний скринінг по морально-психологічній готовності служити у збройних силах. Зараз у нас ветеран це людина, яка взята з мирного життя, багато випадків примусово, не добровільно, а примусово, посилаючись якби на статті Конституції. Але ми бачимо ті відеофакти, коли крутять, б'ють людей, запихають в автівки для того, щоб тільки відправити кудись на фронт.

Тобто у нас виходить так, що люди, які повинні захищати з приводу того, що вони роблять військову кар'єру і є фаховими військовими, вони сидять в ТЦК, а ті люди, які були вчора ще звичайними громадянами України, які навіть і не мріяли служити в Збройних Силах, їх примусово запихають для того, щоб вони проходили ВЛК і далі служили. Тому тут дуже треба багато розділяти певних моментів і чітко розуміти, коли ми можемо дійсно позбавити людину статусу учасника бойових дій, коли він

чесно виконував свої обов'язки і коли настав той момент, коли ми повинні розглянути питання щодо позбавлення.

Дійсно, ми повинні зрозуміти, що зрада Батьківщини – це стовідсотково повинні ми позбавляти статусу учасника бойових дій, там якась шпигунська діяльність, перехід на сторону ворога та все інше. Але ж питання щодо верифікації взагалі статусу учасника бойових дій – питання давно уже назріло, перезріло. І в кінці кінців ми чітко повинні зрозуміти щодо учасника бойових дій: це той, хто возив воду на передову? Чи той, хто сидів в окопі і безпосередньо приймав участь у бою з супротивником, який на відстані 30 метрів? Тому тут дуже багато питань.

Я, в принципі, пристаю зараз на думку міністерки у справах ветеранів, що треба далі два закони, може, об'єднати і зробити комітетський закон для того, щоб ми зважили всі питання щодо такого чутливого питання – позбавлення статусу учасника бойових дій.

Щодо того, що голова комітету Галина Миколаївна виступала, ми повинні зрозуміти, що сім'я – це є наслідком набуття їхніх пільг від нашого захисника, тому питання, якщо хтось із сім'ї там скоїв якийсь кримінальний правопорушення, тут взагалі воно, ну, сюди ми не можемо прив'язати. Бо є людина, яка захищала Батьківщину, і його сім'я отримала статус. А якщо там в родині там хтось якийсь кримінальний правопорушення створив, ну, як інші можуть відповідати за цю людину?

Тому думаю, що пропозиція міністерки у справах ветеранів є слушною, і я вважаю, що треба цю пропозицію підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Тетяна і потім у мене пропозиція, щоб ми ще послухали, якщо є у нас представник Міністерства внутрішніх справ, вони після Збройних Силах другому місці щодо кількості людей, військових, ветеранів, тому послухати МВС.

І якщо є у нас представники громадських організацій, які опікуються проблематикою наших учасників бойових дій, ветеранів.

Тетяна Циба, будь ласка.

Потім Юлія Тимошенко і Наталія Калмикова.

ЦИБА Т.В. Добрий день!

Дивіться, я тут, чесно кажучи, підтримую слова Юлії Тимошенко, тому що статус ветерана, тобто статус учасника бойових дій – це якби констатація, це як статус багатодітної мами. Тобто, що вона потім не зробить, але вона по факту багатодітна мати, так само як і тут людина по факту брала участь.

Єдине, що можна говорити про позбавлення, якщо це підробні документи або якщо це державна зрада. Ну тобто тут однозначні питання, якщо людина просто прикриваючись нібито статусом, але вирішували зовсім не ті питання і навіть протилежні, то безумовно тоді треба позбавляти.

Тому все решта, ну таке, можливо є сенс за якісь злочини говорити про зменшення якихось пільг, але сам статус, ну мені видається, що це є чутливе питання і воно, як на мене, воно несправедливе. Ну тобто людина відвоювала, значить окей.

Що стосується позбавлення статусу в разі підробних документів або держзради, то безумовно тут ті пропозиції, які у вашому законопроекті, безумовно це тільки суд. Тут взагалі без питань.

Тому з огляду на все, напевно, логічна пропозиція пані Наталії Калмикової робити якусь "дешку" й об'єднувати. Тому що в такому вигляді, мені видається, вони просто збурять суспільство і знову-таки вони демотивують остаточно людей, які на фронті. Тобто мало того, що отримати статус важко, так ще й його можуть забрати незрозуміло, ну для них незрозуміло. Тобто я розумію, що ми все пропишемо, але це буде трактовано, як те, що людина на війні взагалі безправна, ні тут, ні тут, і це закладається відразу. Тому тут дуже треба...

ГОЛОВУЮЧА. Я думаю, що треба розділяти. І якщо людина скоїла злочин безпосередньо в зоні учасника бойових дій, але будучи зрадником чи розвідником ворога, то я не думаю, що ця людина має мати статус учасника бойових дій російсько-української війни з боку України.

Є такий випадок, коли людина виступає в зоні військових дій, коли вона виступає на стороні агресора. Там є такий випадок позбавлення. І якраз не позбавлення таких людей цього статусу обурює суспільство. Тобто треба дивитися ще на цей блок. І безпосередньо щодо інших учасників бойових дій, ми обезцінюємо статус учасника бойових дій, коли такий статус у людини, яка є зрадником, який стріляв у спину нашим воїнам, ми такого зрадника не позбавляємо такого статусу. Тобто тут обурення, треба дивитися, як нам це зробити. Але пропозиція щодо доопрацювання, вона слухна.

Юлія Володимирівна. Потім Наталія Калмикова.

Будь ласка, пані Юліє.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Я дуже коротко скажу. Дивіться, по-перше, пані Наталя перерахувала всі розумні випадки, коли цей статус, власне кажучи, є неадекватним до того, що людини робила, і це урядом визначається. І там статус просто наданий незаконно, якщо документи підроблені або якщо людина не воювала конкретно, а просто там потусувала трохи і потім отримала документи. Але це все – це якби констатація, що ця людина не була де-факто учасником бойових дій. І тому це не позбавлення статусу, а це констатація того, що людина ніколи по-справжньому цей статус і не набувала.

А от те, що стосується всіх інших підстав, воно абсолютно не має ні сенсу, ні змісту, ні навіть правових підстав. Крім одного – це те, що стосується зради національних інтересів, це те, що стосується зради держави,

це якщо людина, будучи там, умовно кажучи, в системі бойових дій, але це був ворог – це не був наш воїн, який захищав країну.

І тут у мене є така пропозиція. Це єдине, про що можна говорити. Тому є така пропозиція, не готувати новий закон, бо він, по-перше, не потрібне, по-друге, у нього немає предмету, а по-третє, він не пройде в залі. А от саме підготувати зміни до Кримінального кодексу там, де є стаття про державну зраду, просто туди ж і прописати, що якщо людина засуджена за цією статтею, то вона позбавляється статусу учасника бойових дій. І все. І на цьому крапка.

Тому що зараз займати людей, переробляти ці закони, ну немає в цьому сенсу. От те, що стосується державної зради, так. Але це теж людина не була учасником бойових дій, а вона була ворогом на передовій, ворогом на фронті: розвідником або ким завгодно, але це не був воїн України.

Тому давайте просто от подумаємо над законопроектом щодо внесення конкретних змін в Кримінальний кодекс і конкретно по статті "Державна зрада". І я от підтримую всіх наших членів комітету, які на цьому зосередили увагу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пані Юліє.

Пані Наталіє, будь ласка.

КАЛМИКОВА Н.Ф. В мене насправді коротка ремарка до пана Остапенка щодо того, яких військовослужбовців ми з місць позбавлення волі забираємо після прийняття рішення про умовно дострокове звільнення. Це не стосується тих випадків, коли державна зрада, тяжкі і особливо тяжкі. Тобто ця категорія, вона лишається в усіх варіантах тієї категорії, яка не може допускатись до відповідальної задачі захисту Батьківщини.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пані Наталіє.

Будь ласка, пане Анатолію.

ОСТАПЕНКО А.Д. Я думаю, що пані Наталія там трошки не зрозуміла мене. Я в контексті сказав, що ми з однієї сторони тих, які вчинили правопорушення, готові брати на захист Батьківщини, а тих, які добровільно пішли і набули статус, ми їх хочемо карати. Тому це треба зважено підходити.

І я думаю, що в даному випадку разом з міністерством, разом з іншим комітетом, я маю на увазі правоохоронним, ми напрацюємо з усіма депутатами правильне рішення. І це треба робити, в принципі, для того, щоб ми розуміли, що в кінці кінців ми прийдемо до верифікації статусу учасника бойових дій, і звісно в цьому контексті будуть певні учасники бойових дій позбавлені даного статусу за підробку документів, звісно, за зраду Батьківщини і ці всі злочини, про які ми говорили.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пане Анатолію.

Шановні народні депутати, тоді, я так розумію, що в нас є одноголосне таке рішення щодо того, щоб цей законопроект, ці два законопроекти були доопрацьовані. Лідерство щодо доопрацювання передамо Міністерству ветеранів, вони послухали всі зауваження, які звучали від народних депутатів. У нас є підкомітет, один, другий, там є Анатолій Остапенко, є Тарас Тарасенко, є Тетяна Циба, є там Ірина Никорак. Мені здається, що треба провести ще консультації Міністерству ветеранів з іншими і якщо є потреба допрацьовувати цей законопроект. Тому ми будемо чекати ініціативу від Міністерства ветеранів, в якій конструкції це можна зробити. Власне, ми зробили все з боку комітету: запропонували різний конструкт,

тепер справа за тим, щоб Міністерство ветеранів визначилося, як ми далі рухаємося по цьому законопроекті.

І ще я хочу наголосити від нашого комітету, що щодо цього законопроекту дуже важливо комунікувати із суспільством, у тому числі із громадськими організаціями. Я не дарма запитала, чи є у нас представники громадських організацій, які хотіли б висловитися. Не бачу піднятих рук.

Може, Дослідницький центр Верховної Ради ще хоче щось сказати?

Пані Ірина Гуменюк, не хочете висловитися?

ГУМЕНЮК І.О. Добрий день всім!

Ідея по те, щоб об'єднати законопроекти, дійсно непогана, але врахувати потрібно багато аспектів.

Щодо статусу. Ми забуваємо, статус – це права і обов'язки. І відповідно позбавити статусу – це важливо. Тут не треба плутати звання.

Звичайно, щодо Закону про ветеранів – дуже багато проблем. Його треба дійсно приймати в новій редакції, чітко розрізняти дійсно ветеранів. По-перше, відділити ветеранів Другої світової війни і відповідно розмежувати. Да, це буде множинне законодавство, але ми чітко врегулюємо і дійсно підкреслимо те значення, всю ту біду, яку переживає наша країна, і дійсно дамо пошану саме тим особам, які стали на захист нашої країни.

Тут треба погодитися і з тими думками про те, що дійсно ветеран у нас на сьогоднішній день і ветеран військової служби в інших зарубіжних країнах, так, це різне. Але одне правило, яке працює завжди, якщо людина скоїла злочин, який не сумісний з цим званням, вона позбавляється цього статусу. Тому будемо рухатися саме в такому напрямку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пані Ірино.

Шановні народні депутати, тоді це не потребує рішення. Є необхідність голосувати?

_____. Я думаю, що немає. Пропозиція – відкласти для консультації. Тому переносимо це питання на наступний раз.

ГОЛОВУЮЧА. Тоді ми не приймаємо рішення. І тоді у мене теж пропозиція щодо пункту другого... *(не чути)* законопроекту теж, оскільки вони пов'язані щодо процедури.

_____. *(Не чути)*...

ГОЛОВУЮЧА. Шановні народні депутати, тоді переходимо до пункту третього нашого порядку денного. Ми розглядаємо законопроект, з опрацювання якого наш комітет не є головним, це проект Закону про Єдину інформаційну систему соціальної сфери (реєстраційний номер 11377), автор Кабінет Міністрів України. Хочу зазначити, що основний комітет - наш Комітет цифровізації, діджиталізації пана Крячка Михайла, який є головою в цьому комітеті наразі, відповідно прийнято рішення рекомендувати Верховній Раді прийняти цей законопроект за основу. Водночас вони просили, щоб ми як основний комітет щодо використання цієї Єдиної інформаційної системи теж прийняли рішення і надали зауваження, якщо такі є.

Автор законопроекту є Кабінет Міністрів України, тому я надаю слово представнику Міністерства соціальної політики. Будь ласка, хто з нами на зв'язку?

КОШЕЛЕНКО К.Б. Галино Миколаївно, колеги, вітаю.

ГОЛОВУЮЧА. Пан Кошеленко, будь ласка, пане Костянтіне.

КОШЕЛЕНКО К.Б. Так. Галино Миколаївно, колеги, вітаю. Радий презентувати вам законопроект про Єдину інформаційну систему соціальної сфери, яка по суті покладена закріпити такий людиноорієнтований підхід у соціальній підтримці і об'єднати в єдиному інформаційному середовищі всі системи і реєстри, і бізнес-процеси соціальної сфери. Дозвольте продемонструвати презентацію.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, дайте права.

КОШЕЛЕНКО К.Б. Зараз на екрані ми візуально бачимо, яким чином відображається вже зараз такий клієнтський шлях громадянина за соціальною підтримкою. Якщо ще пару років тому, коли система не була впроваджена, звернутися можна було тільки особисто за місцем реєстрації, то зараз саме ця система дозволяє звернутися будь-де по території України, зробити це мультиканально: через застосунок або портал "Дія", через соціальний портал Мінсоцполітики, який ми запускаємо цієї осені, або звичним шляхом офлайн через органи соціального захисту, ЦНАП тощо. І цей шлях, він однаковий як для соціальних виплат, допомог, так і для соціальних послуг, які ми зараз ставимо на перше місце і які ми зараз оцифруємо в електронному кейс-менеджменті соціальних послуг.

Важливо сказати, що мета законопроекту – це саме об'єднати всі реєстри в одне таке інформаційне середовище. Саме це дозволяє ефективно працювати з даними, робити на підставі даних, приймати рішення, мати комплексний погляд на ситуацію людини, родини, яка знаходиться в складних життєвих обставинах, та допомагати їй повертатися в таке нормальне економічне життя.

Ключовим соціальним реєстром ми закладаємо, ключовим елементом ЄІССС ми закладаємо єдиний соціальний реєстр. Тобто одна така база даних людей, які потребують соціальної підтримки з можливістю формувати таку соціальну історію людини.

Також важливий пункт, який ми закладаємо, це розбудова інформаційних обмінів. По плану їх буде більше сотні з рідними державними реєстрами, це стосується людей, які потребують соціальної підтримки, і дозволяє не просто перейти до режиму, коли замість довідок і людей фізично починають бігати дані між державними органами, так і дозволяють нам перейти до автоматичного прийняття рішень, над яким ми зараз працюємо.

Також важливо додати, що розвиток цієї системи є складовою державної антикорупційної програми. Таким чином через надання належного обліку, прозорості доступу до бюджетів усіх рівнів по суті також ми реалізуємо і це завдання.

Одна із цілей також законопроекту - це виведення з експлуатації тих інформаційних ресурсів, які створені 20 років і більше, зараз створюють таке по суті нагромадження інтерфейсів у соціальних працівників і не дають можливості об'єднати все в одному місці. Це також один із кроків, по якому ми йдемо.

Таким чином, прийнявши законопроект і розбудувавши єдину інформаційну систему, ми отримуємо переваги як на стороні людини стосовно доступності, швидкості, прозорості, так і на стороні держави щодо мінімізації корупції, ефективного адміністрування і унеможливлення дублікації виплат в різних районах різних людей. І перейти до формату, коли дійсно рішення приймаються на підставі чіткого аналізу даних, і це стосується як рівня родини, так і рівня громади, так і рівня країни.

Дякую. Готовий відповідати на питання.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, шановний пане Костянтинне.

Будь ласка, шановні народні депутати, чи є питання до pana Кошеленка – заступника міністра соцполітики з питань діджиталізації?

Будь ласка, Михайло Михайлович і пані Тимошенко Юлія Володимирівна.

ЦИМБАЛЮК М.М. Дякую.

Шановні колеги, насправді законопроект на нашу думку є позитивний, він сприятиме зменшенню корупційної складової. Тобто необґрунтованих виділень соціальної підтримки, недопущення порушень однозначно.

Але є декілька питань. Написано в довідці до законопроекту, що потрібно більше мільярду грошей для функціонування цієї системи. Хто проводив обрахунки? Чи це вже саме та сума, яка буде потрібна для запровадження такої системи? І чи вона погоджена з Мінфіном? Яким чином: чи це донорські кошти, чи це кошти державного бюджету тощо?

І наступне. Не дивлячись, що законопроект може бути підтриманий в першому читанні, чи автори знайомилися з довідкою Головного науково-експертного управління Верховної Ради щодо цього законопроекту? Наприклад, там сказано, що запропонований порядок знеособлення персональних даних, закладений в законопроекті, не узгоджується з деякими нормами, які регулюються в Європейському Союзі. Тобто, як ми тоді пояснимо, що ми адаптуємо своє законодавство до норм європейської спільноти.

Наступне. Норми щодо регулювання на підзаконному рівні права на одержання інформації з Єдиної системи не відповідають нормам міжнародних конвенцій і наших статей Конституції, зокрема 34-ї і 92-ї. І ще ряд таких технічних питань, які можна до другого читання доопрацювати і внести зміни. Будь ласка, як міністерство на це дивиться? І дайте відповіді на запитання, які я поставив.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Пан Костянтин. Потім Юлія Володимирівна питання. Чи краще задати питання, а потім пан Костянтин відповідь? Юліє Володимирівно, як краще? Почекаєте відповіді чи задасте?

ТИМОШЕНКО Ю.В. Я думаю, що треба відповідь почекати на запитання Михайла Михайловича, а потім я задам питання.

ГОЛОВУЮЧА. Гарзд.

Пане Костянтин, будь ласка.

КОШЕЛЕНКО К.Б. Дякую за запитання. Стосовно фінансування. Дійсно, важливо відмітити, що з моменту створення системи ми спираємося на підтримку міжнародних партнерів у її розвитку. І якщо починали створювати систему в 2021 році за підтримки Фонду Східна Європа, програма EGAP тощо, то далі в 2022 році до співстворення системи долучилися Всесвітня продовольча програма ООН та ЮНІСЕФ. Вони не тільки підтримують розвиток системи, дійсно в гривні по курсу це значні суми, а й допомагають нам впроваджувати у цій системі кращі світові практики, такі, які вони мали можливість вивчити в інших країнах і вони діляться з нами. Таким чином за останні два роки і, мабуть, на найближчі пару років вперед ми розраховуємо на підтримку саме цих партнерів, які нам допоможуть реалізувати все те, що закладено в цьому законопроекті.

Ми рухалися 3 роки по стратегії цифрової трансформації Мінсоцполітики, яку успішно виконали, реалізувавши таку, скажімо так, мінімально працездатну частину системи MVP, як говорять в ІТ. Тобто зараз ЄСР вже працює, виплати ВПО вже працюють у цій системі. Навіть усиновлення, звернення за усиновленням онлайн з використанням цієї

системи відбувається. 17 допомог у системі реалізовано. Все, що ми бачимо в порталі, в застосунку "Дія", також це наша співпраця з Мінцифри.

І будемо рухатися далі в тому числі по напрямку розбудови кейс-менеджменту. Зараз рухаємося з ЮНІСЕФ по напрямку найкращих інтересів дитини, а також рухаємося з ЮНІСЕФ, партнери тут нас підтримують.

Дякую.

Стосовно озвучених невідповідностей європейському і національному законодавству, я думаю, що тут наші юридичні команди попрацюють до другого читання і приведуть у відповідність.

Єдине, хотів би також відмітити, що ми в діалозі з Європейською соціальною мережею з точки зору реалізації цього законопроекту і співпрацюємо у формулюванні стратегії на наступні 3 роки з Deloitte Канада – це їх центр компетенції по соціальних послугах світовий. І таким чином плануємо синхронізуватися. Розраховував, що вийде це з першого разу – не вийшло, дотягнемо.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Ще є? Будь ласка, Юліє Володимирівно.

ТИМОШЕНКО Ю.В. У мене є два запитання, які, на мій погляд, сьогодні є по суті трендом для того, щоб підтримувати той чи інших законопроект, який стосується збору бази даних, обробки і використання.

Перше питання моє. Скажіть, будь ласка, а от персональні дані, які туди вносяться, вони якось узгоджуються з бажанням людини своїми персональними даними ділитися? Тобто чи є в цьому законопроекті хоч якийсь елемент збереження персональних даних людини, якщо людина не хоче ними ділитися? Це перше.

От я, наприклад, не хотіла б, щоб мене розбирали в таких базах даних на атоми, краще залишитися без цього, включаючи соціальну допомогу.

А друге питання. Де будуть зберігатися ці бази даних? Хто зможе ними оперувати? Як передбачено обмеженість доступу до цих баз даних, їх сохрнанність? Це те, що сьогодні, мені здається, найбільше хвилює народи нормальних розвинутих держав.

Наш народ сьогодні хвилює війна, і він не може зараз вникати у ці деталі, подробиці, нюанси побідних законопроектів. Але для цього є ми, народні депутати, для того щоб запитати: чи є там хоч щось про отримання згоди людини на зберігання її персональних даних і в якому обсязі?

Друге. Де вони будуть зберігатися конкретно?

Третє. Хто може ними оперувати? І чи буде доступ до цих баз даних із-за меж України? Окей, будь ласка, дайте відповідь.

ГОЛОВУЮЧА. Пан Костянтин, будь ласка.

КОШЕЛЕНКО К.Б. Юліє Володимирівно, дякую за гарні питання, дійсно, такі фахові. Стосовно тих обмежень, які в системі і в законопроекті враховані стосовно громадян, які не бажають, щоб їх дані використовувати. Перш за все ми це врегулювали тим, що це людина подає згоду на обробку даних тільки тоді, коли звертається за певною соціальною послугою або допомогою. Якщо людина не звертається за соціальною послугою, відповідно Міністерство соціальної політики не використовує ніяк дані, не звертається, не збирає якісь додаткові дані по людині тощо. Тобто на даному етапі ми говоримо тільки про тих людей, які потребують соціальної підтримки, і для нас обробка цієї інформації на даному етапі це дійсно шлях до дедублікації, до прозорості виплат тощо.

Стосовно підходу до збереження даних, то ми працюємо разом з двома компаніями з Великої четвірки, в тому числі проходили аудит і системи, і

законопроект ми опрацьовували разом. І тут підхід такий, до повномасштабного вторгнення в старих системах, всі старі системи були децентралізовані, районноорієнтовані. І в деяких районах тимчасово окупованих дані не могли бути збережені тільки тому, що вони фізично знаходились там, а не централізовано.

Нова система дозволила нам перейти в "Хмару". Відповідно до актуального законодавства ми працюємо зараз в "Хмарі" Microsoft Azure, можемо працювати в інших хмарних системах. Відповідно комплексну систему захисту інформації розширяємо під ці можливості і один з міжнародних партнерів підтримує це. Тому з точки зору міжнародного досвіду це найкращий такий технічний підхід з точки зору резервування даних і забезпечення надійності їх збереження.

Стосовно того, хто оперує даними. Технічно в системі це реалізовано принципами ролей, ролей співробітників соціальної сфери, які можуть вчиняти ті чи інші дії. Наприклад, ЦНАП тільки подають звернення людини і не можуть мати доступу до прийняття рішення про надання чи відмову від надання соціальної підтримки. А управління соцзахисту навпаки опрацьовують на даному етапі і приймають рішення, але не приймають там нові звернення. Таким чином це врегульовано і в системі технічно, і іноземцям дані не передаються – все у відповідності до Закону про обробку персональних даних.

Дякую.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Дякую дуже.

ГОЛОВУЮЧА. Пане Костянтинне, у мене ще питання. Зараз пан Тарас ще виступить. У Комітеті про захист прав, у нашому парламентському комітеті, є законопроект, який подавав колись Руслан Олексійович Стефанчук, 8153, щодо захисту персональних даних. Він загальний і

впроваджує європейську модель захисту персональних даних. Як ви до нього відноситеся?

Він чогось не проходить у нас там в зал. Може треба просити від нашого комітету взагалі до комітету пана Задорожного, щоб вони прискорили розгляд цього законопроекту і винесли його хоча б у першому читанні в зал?

КОШЕЛЕНКО К.Б. Дякую, Галино Миколаївно. Ми позитивно відносимось до цього законопроекту і синхронізуємось з колегами стосовно прискорення. Але звісно, що базово за неправомірну обробку та розголошення даних передбачена відповідальність згідно Кримінального кодексу України, тож базово цього достатньо.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Я дам слово, Тарас Тарасенко є одним з авторів цього законопроекту, тому я прошу. Будь ласка, пане Тарасе.

ТАРАСЕНКО Т.П. Добрий день ще раз.

Я хотів сказати, що так, дійсно, у нас розроблений комплексний законопроект, який базується на Конвенції про захист персональних даних Європейського Союзу, 108 і 108+ і також відповідає нормам GDPR. Тому тут в даному випадку однозначно буде потрібно проаналізувати цей законопроект, який про соціальний реєстр, щодо всіх підстав обробки персональних даних, визначити відповідні терміни.

Але я також прошу пані Юлію Тимошенко як лідера "Батьківщини" в даному випадку підтримати в першому читанні законопроект про захист персональних даних, коли він буде в залі Верховної Ради, тому що це дійсно комплексний законопроект, який повністю змінює підходи до захисту персональних даних у нашій державі.

Дякую.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Я з задоволенням підтримую, фракція теж. Мені здається, що це зараз одне з головних питань.

Дякую, що ви його підняли.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, Юліє Володимирівно.

Ми можемо від нашого комітету сьогодні запропонувати рішення щодо цього законопроекту. З одного боку, рекомендувати основному комітету включити цей законопроект до порядку денного, рекомендувати його прийняти за основу, а також просити Комітет щодо захисту прав людини прискорити винесення в зал законопроекту 8153.

Шановні народні депутати, у нас є ще піднята рука представника Асоціації міст. Будь ласка, пан Ярослав Рабошук, заступник виконавчого директора Асоціації міст України.

РАБОШУК Я. Всім добрий день!

У нас одне зауваження до цього законопроекту, а саме до змін до Закону про місцеве самоврядування. Зміни пропонують, що органи місцевого самоврядування при наданні соціальної підтримки користуються виключно єдиною системою. Щодо делегованих повноважень і надання соціальної підтримки за кошти державного бюджету – це правильно, і ми це повністю підтримуємо. Разом з тим, органи місцевого самоврядування надають багато соціальної допомоги за кошти місцевих бюджетів, використовуючи якісь місцеві особливості або діють більш оперативно в залежності від ситуацій. І таким чином органи місцевого самоврядування будуть обмежені цією єдиною системою при наданні саме місцевих допомог за кошти місцевого бюджету.

Тому у нас є пропозиція, що використання цієї єдиною системи було не обов'язково для органів місцевого самоврядування, якщо вони надають таку допомогу, соціальну підтримку за кошти місцевих бюджетів.

Дякую.

Це можна доопрацювати до другого читання.

КОШЕЛЕНКО К.Б. Пане Ярославе, якщо дозволите.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, пане Костянтинне. Достатньо контраверсійне висловлювання.

КОШЕЛЕНКО К.Б. Дякую, Галино Миколаївно.

Я хотів би прокоментувати. Це дійсно важливо. Тому що без розуміння тих виплат, які відбуваються на рівні громади, неможливо бачити комплексно підтримку, яка надається конкретній людині і конкретній родині. Таким чином вона може відрізнятись у Львові, в Києві, Запоріжжі, і ми можемо не мати повного розуміння, яку підтримку потребує саме від держави далі, який сукупно обсяг підтримки надається родині. І тому ми бачимо два шляхи взаємодії з цієї системою. І зараз ми з трьома найбільшими містами працюємо якби в цьому напрямку. Один напрямок – це коли ми просто даємо громаді цю систему в користування. Не потрібно ніяких інвестицій, просто ви берете в громаді і користуєтесь для місцевих.

Другий варіант, якщо в місті, наприклад, це там Дніпро, Харків, Київ, є своя система, вона там платиться, працює, обліковуються люди. Ми можемо побудувати інформаційний обмін, про який я розповідав. І таким чином і центральна система буде віддавати в локальні системи інформацію про знаходження людей, там їх соціальний статус, ознаки тощо, виплати, статус ВПО, наприклад, тощо, і в зворотній бік ми зможемо підтягувати, так би мовити, в систему розуміння того, як на місцевому рівні, яку підтримку

отримала людина. І таким чином ми зможемо забезпечити 360 градусів розуміння підтримки тієї чи іншої людини і родини як на рівні громади, так і на рівні держави.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Це дійсно достатньо так контраверсійне. Я думаю, що нам ще прийдеться обговорити, яким чином ми будемо робити повернення до централізації соціальної політики, яке вимагає Конституція, з децентралізацією, коли органи місцевого самоврядування допомагають як громада тим членам громади, які проживають на їх території.

Я думаю, в законі треба обмежувати, де є відповідальність і обов'язок передання яких даних, і цей перелік даних, я думаю, що народні депутати подивляться, що має центральний орган надавати місцевим, а що місцеві зобов'язані, а що може бути передано і не передано у разі згоди або незгоди людини, про яку говорила пані Юлія Тимошенко. Але це дійсно, мабуть, що дискусія другого читання, але я прошу на неї звернути увагу, вона надзвичайно важлива для кожного громадянина.

Дякую, шановні колеги.

Я прошу секретаріат відобразити цю дискусію щодо цієї децентралізації, централізації соціальної політики і обміну інформацією з органами місцевого самоврядування у протоколі.

Відповідно, якщо немає інших зауважень і бажаючих виступити, тоді ми переходимо до проекту рішення, яке я озвучила: основному комітету рекомендувати включити в порядок денний і рекомендувати прийняти за основу і рекомендувати Комітету щодо захисту прав людини прискорити розгляд законопроекту 8153 – щодо захисту персональних даних.

Хто за це рішення, прошу проголосувати. Чи може пан Бабенко провести голосування як наш секретар чи попросити когось в залі? Пане Миколо?

БАБЕНКО М.В. Галино Миколаївно, попросіть, будь ласка, когось, бо дуже зв'язок поганий у мене. Ви мене чуєте?

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пане Миколо. Ну щоб в нас всі процедури були правильно зроблені, тоді я буду просити пана Анатолія Остапенка, він в залі, щоб він провів голосування.

ОСТАПЕНКО А.Д. Шановні колеги, голосуємо питання третє.
Третьякова Галина Миколаївна.

ГОЛОВУЮЧА. За.

ОСТАПЕНКО А.Д. Цимбалюк Михайло Михайлович.

ЦИМБАЛЮК М.М. За.

ОСТАПЕНКО А.Д. Струневич Вадим Олегович. Відсутній.
Бабенко Микола Вікторович.

БАБЕНКО М.В. За.

ОСТАПЕНКО А.Д. Арсенюк Олег Олексійович.

АРСЕНЮК О.О. Арсенюк – за.

ОСТАПЕНКО А.Д. Гривко Сергій Дмитрович.

ГРИВКО С.Д. За.

ОСТАПЕНКО А.Д. Остапенко Анатолій Дмитрович – за.

Никорак Ірина Петрівна.

НИКОРАК І.П. Никорак – за.

ОСТАПЕНКО А.Д. Тарасенко Тарас Петрович.

ТАРАСЕНКО Т.П. Тарасенко – за.

ОСТАПЕНКО А.Д. Тимошенко Юлія Володимирівна.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Тимошенко – за.

ОСТАПЕНКО А.Д. Циба Тетяна Вікторівна.

ЦИБА Т.В. За.

ОСТАПЕНКО А.Д. Одноголосно.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, шановні народні депутати.

Тоді ми переходимо до наступного питання нашого порядку денного, це контрольне питання. Про стан виконання Закону України "Про одноразову грошову допомогу за шкоду життю та здоров'ю, завдану працівникам об'єктів критичної інфраструктури, державним службовцям, посадовим

особам місцевого самоврядування внаслідок військової агресії Російської Федерації проти України".

Цей законопроект, як нам всім відомо, він був прийнятий Верховною Радою, вступив в силу від 20 березня 2023 року, в нього є номер вже офіційний 2980-ІХ. Відповідно цей законопроект, хоча він і був прийнятий, водночас досі втілення цього законопроекту викликає у суспільства багато обурень. Власне приводом поставити його раніше ніж пройшов річний термін, бо ми пам'ятаємо всі, як народні депутати, ми пишемо в кожному законі, що впродовж року Кабінет Міністрів має прозвітувати про виконання закону. Водночас щодо цього законопроекту в пресі з'явилося декілька статей щодо невиконання цього законопроекту, власне вони базуються на двох речах, які нам потрібно зараз як контрольне питання обговорити.

По-перше, послухати Міністерство соціальної політики, як сьогодні проходить процедура таких виплат. А по-друге, визначити, чи в цій процедурі чи є вбирання виплати, яку виплачує Фонд соціального страхування, до виплати оцього, умовно, 1 мільйону компенсації? Тому що ці виплати, на розсуд авторів законопроекту, я одна із авторок цього законопроекту, відповідно я вважала, що виплати по життю і по здоров'ю не вбирають одну й іншу, вони мають доповнювати одну й іншу. Тобто Кабінет Міністрів за рахунок державних коштів має доповнювати ті виплати, які йдуть з Фонду соціального страхування.

На мій особистий погляд, виплати з Фонду соціального страхування є методологічно невірними, тому що вони відбуваються за рахунок сплати єдиного соціального внеску як страхового внеску роботодавців, який сплачує його за ті випадки, на які він, роботодавець, має вплив.

На вплив ракет та інших речей, які є страховими випадками, на які роботодавець впливати не може, нам потрібно було розбудовувати виплатну систему за рахунок державного бюджету як компенсації, які виплачує державний бюджет доти, доки Російська Федерація не буде в стані або не

буде створений механізм, доки Росія не підпише договору про репарації або доки не буде створений механізм компенсації за шкоду життю і здоров'ю за рахунок коштів Російської Федерації. Тому Україна тут стає на захисті наших родин.

Наша пояснювальна записка, яку ми вносили як автори цього законопроекту, вона власне починалася з того, що відважні українці, незалежно від того, чи безпечні умови праці чи ні, коли вони під вогнем ракет російських стоять на своїх робочих місцях, забезпечуючи гуманітарні потреби українців, зокрема щодо надання комунальних послуг, постачання електроструму, постачання води, постачання тепла в наші домівки, що є конче необхідним у сучасній цивілізації, особливо в урбаністичних містах, коли неможливо без центральних систем отримання електроструму, обігріву, неможливо забезпечити себе нормальними гуманітарними потребами, кожної людини, яка живе у місті, у містечку, у селищі і таке інше. Водночас досі цей механізм гальмує.

Ми зараз послухаємо. Водночас є ще одне зауваження, яке теж в пресі звинувачують саме народних депутатів, авторів цього законопроекту, щодо того, що статус об'єкта критичної інфраструктури, велика кількість об'єктів критичної інфраструктури набуває, ну можна сказати, ретроактивно. Ну тобто є об'єкти критичної інфраструктури, які відповідно до постанови Кабінету Міністрів, ось вона у мене тут лежить на столі, це Постанова 1109 від 9 жовтня 2020 року. Це не нова постанова, вона діє з 2020 року, додатком до якої є в тому числі і методика категоризації об'єктів критичної інфраструктури. Всі об'єкти можуть отримати таку категоризацію.

Водночас об'єкти критичної інфраструктури, які власне і є об'єктами, не зробили формальну справу, вони просто не увійшли до такого реєстру. Кабінет Міністрів трактує, що якщо формально не виконано право входу до такого реєстру до настання випадку там ракетного удару чи

удару шахедного, то в цьому випадку виплати людям робити неможливо, тому що підприємство не перебувало в цьому реєстрі.

Ну, на мій погляд, це є така деяка шизофренія, тому що об'єкти критичної інфраструктури є об'єктами критичної інфраструктури незалежно до того, входять вони в реєстр чи не входять в реєстр. Тому якщо вони за визначеними критеріями хоч пізніше, хоч раніше, але входять до складу і констатується, що вони є об'єктами критичної інфраструктури і загибель людини або отримання травми, або отримання інвалідності відбулося на такому об'єкті, зрозуміло, що по ньому торпедували росіяни для того, щоб зробити нас слабкішими, то в цьому випадку Кабінет Міністрів вирішив такі виплати відтермінувати.

Мені здається, що ми мусимо як законодавці послухати зараз тих, хто реалізує цю політику: Кабінет Міністрів відповідно, Пенсійний фонд, який виплачує, Міністерство соціальної політики, яке опрацьовує цю політику. Заслухати ситуацію, зрозуміти для себе, чи потрібно нам робити якісь зміни ще до законодавства дуже швидко, для того щоб люди не були обурені тим, що законодавці підстави для виплати прийняли, але в уряді виконавча влада ці підстави не виконує.

От таке у нас контрольне питання сьогодні в тому числі, тому що раніше воно озвучено в тому числі в засобах масової інформації.

Тоді я надам слово Міністерству соціальної політики, Пенсійному фонду, Кабінету Міністрів. Якщо є хтось з представників Кабінету Міністрів? Не тільки Мінсоцу, але й Кабінету Міністрів в цілому, якщо є хтось, представляє Кабмін в цілому. Тому що автором таких невиконаних є Кабмін в цілому, так я розумію, не тільки Міністерство соціальної політики, якщо немає, то я передам слово Міністерству соціальної політики, потім Пенсійному фонду, а потім ми обговоримо цю ситуацію. Не проти, шановні народні депутати, такого порядку?

Тоді, Міністерство соціальної політики, будь ласка.

МАРЧАК Д.М. Доброго дня, шановна Галино Миколаївно, шановні народні депутати. Дякую за увагу до цього питання. І, власне, Галина Миколаївна у вступному слові вже озвучила частину проблем, які ми побачили, з якими стикнулися під час реалізації цього проекту. Я нагадаю, що Постанову про деякі питання соціального захисту осіб, які мають особливі та особливі трудові заслуги перед Батьківщиною, якою власне врегульовано порядок здійснення виплат особам, які постраждали внаслідок обстрілів об'єктів критичної інфраструктури, ми затвердили ще в грудні 2023 року.

Цією постановою було визначено механізм і було визначено порядок взаємодії Пенсійного фонду, цифрової взаємодії, для того щоб людям не потрібно було там бігати за довідками, з реєстром об'єктів критичної інфраструктури. Постанова вступила в дію з 1 липня 2024 року. Тобто у нас станом на зараз два місяці такого вже практичного застосування цієї постанови. Ми ще за результатами липня провели аналіз того, яким чином у нас відбувається призначення виплат. Зрозуміли, що є проблеми, про які зараз розповім.

І звернулися до одного з ключових авторів законопроекту по критичній інфраструктурі Павла Фролова з проханням допомогти ініціювати внесення змін до законодавства, для того щоб виправити ці проблеми. Про які проблеми йде мова? Справді, ми стикнулися з ситуацією, що у нас є норма закону, яка говорить про те, що виплати здійснюються співробітникам об'єктів критичної інфраструктури. Але при цьому у нас є фактично дві такі складові важливі в цьому законі. Перше, це визнання об'єкту критичною інфраструктурою, а друге, вже співробітникам цього об'єкту виплата чи родині, на жаль, загиблого співробітник здійснення виплати по факту визнання травми і шкоди життю та здоров'ю. І наша виплата напряду залежить від того, чи є об'єкт визнаний критичною інфраструктурою чи ні.

Я також хочу звернути увагу, що порядок ведення реєстру об'єктів критичної інфраструктури і включення таких об'єктів до реєстру доступу та надання інформації до нього затверджено Постановою Кабінету Міністрів від 28 квітня 2023 року – це Постанова 415.

Нами здійснено, Пенсійним фондом здійснено автоматичні обміни, налагоджено з цим реєстром. Але коли почали призначати і розглядати заяви осіб на виплату, то було з'ясовано, що панівна кількість осіб, які подавали свої заяви на призначення такої виплати, вони ставали, зазнавали шкоди до моменту визнання об'єкту об'єктом критичної інфраструктури. Тобто зазвичай, там за загальною логікою і з того, як ми розуміємо ситуацію, спочатку був, наприклад, прильот чи обстріл на певному об'єкті, скажімо, енергетичної інфраструктури і вже згодом, після того, коли було ухвалено відповідне законодавство по критичній інфраструктурі, такий об'єкт визнавався об'єктом критичної інфраструктури, а у людини фактично за законом зараз немає права на таку виплату.

Що ми маємо зі статистикою на зараз? Пенсійним фондом було прийнято 109 заяв від постраждалих осіб. При цьому призначено виплату було лише за сім'ю заявами станом на 1 вересня 2024 року. В тому числі вже здійснено виплати за чотирма заявами, три будуть здійснені в наступному виплатному періоді. По них це є випадки Дніпропетровської, Миколаївської, Харківської, Херсонської областей, це ті заяви, які прийнято і призначено виплату. Ще по 74-х заявах було прийнято рішення про відмову у зв'язку з наступним. В 59-и з цих 74-х випадків ДСТЗІ, Державна служба спеціального зв'язку та захисту критичної інфраструктури, не підтвердила, що підприємство на дату настання нещасного випадку належало до об'єктів критичної інфраструктури.

Ще по 6-и випадках особи звернулися, але не мали складені акти розслідування нещасного випадку, ну тобто не було там формальних підстав

говорити про те, що шкода була завдана внаслідок обстрілу там чи атаки на об'єкт критичної інфраструктури.

В 2-х випадках звернулись особи, в яких страхові випадки відповідно до складених актів розслідування не пов'язані з військовою агресією, в 2-х випадках МСЕК визначили, що інвалідність настала внаслідок загального захворювання. В 3-х випадках заявники не належали до осіб, які мають право на виплату в разі загибелі чи смерті працівника.

І на опрацюванні в Пенсійному фонді станом на 1 вересня перебувало 28 заяв. Виходячи з цієї проблеми, яка очевидно є дуже суттєвою, ми розробили спочатку проект постанови Кабінету Міністрів, для того щоб спробувати врегулювати це питання на рівні Кабміну, але, на жаль, постанова не отримала хід, оскільки юридична служба однозначно визначила, що без внесення змін до законодавства немає підстав для ухвалення, внесення таких постанов.

Відповідно ми розробили правки для того, щоб визначити, що, якщо після вже факту отримання шкоди життю та здоров'ю людини, об'єкт все одно було включено до переліку об'єктів критичної інфраструктури, ця особа все одно має право на виплату, оскільки дуже часто ми маємо саме такий, вибачте, умовно там, причинно-наслідковий зв'язок: спочатку обстріл, а потім розуміння, наскільки цей об'єкт є важливим і внесення його до відповідного реєстру. Це перше важливе питання, проблема, з якою ми стикнулися.

І сьогодні буквально я говорила з Павлом Валерійовичем з приводу цих правок, він сказав, що він вже опрацював їх з секретаріатом і буде реєструвати. Але ми також, наскільки я там розумію, що він бачить можливість десь запропонувати їх вже до другого читання, для того щоб швидше пройшла процедура, але ми будемо раді тут лідерству комітету з підтримкою якнайшвидше правки, яка виправить цю проблему, можна буде врегулювати.

Друга проблема, яка у нас виникла, це знову-таки, як говорила Галина Миколаївна, це питання взаємодії цього закону і виплати цим законом з іншими нормативними актами і нормами законів. Нагадаю, що у нас є частина четверта статті 3 цього закону, якою визначено, що якщо особа одночасно має право на призначення і виплату одноразової грошової допомоги, передбаченої законом, та одноразової грошової допомоги, одноразової страхової виплати або одноразової компенсації за шкоду життю та здоров'ю, встановлені іншими нормативно-правовими актами, виплата грошових сум здійснюється виключно у порядку та розмірах, визначених цим законом, або здійснюється доплата відповідно до цього закону до тих виплат, які були здійснені раніше.

Але якщо там дуже грубо, то проблема полягає в тому, що у нас не визначено, за який період попередній оці одноразові виплати могли бути призначені, що ми враховуємо, що ми не враховуємо при визначенні розміру одноразової виплати за нашим основним законом. Тому ми би пропонували також уточнити норму частини четвертої статті 3 для того, щоб чітко визначити підстави, за який період виплати одноразові, страхові, які вже здійснено за іншим законодавством, включаються чи не включаються, для того щоб не було суперечок і непорозумінь і потім судових спорів при розгляді таких справ. Ясно, це ключова проблематика, будемо дуже вдячні і за конструктивне обговорення і головне – за виправлення відповідних колізій на рівні законодавства.

ГОЛОВУЮЧА. Михайле Михайловичу, я зараз вам дам слово. Водночас я просто сиджу і просто дивуюсь, коли Кабінет Міністрів хоче, то він встановлює на рівні постанови Кабінету Міністрів 15 мільйонів виплат чи там мільйон виплат, а коли він не хоче, то тоді він не готує постанови Кабінету Міністрів, які розписують те, що прописує закон.

Тому що, на мій погляд, закон прописує дух. Дух цей каже: об'єкт критичний, незалежно від того входить він чи ні, чи він отримав статус пізніше чи раніше, якщо людина там загинула і цей об'єкт чи пізніше чи раніше, немає значення, віднесений до критичної інфраструктури, то виплату потрібно робити. Це раз.

По-друге, закон чітко каже про те, що виплати здійснюються відповідно до законодавства і ви як фінансист знаєте чітко, що є кошти соціального страхування і там є виплати, такі як є, а є виплати за рахунок державного бюджету, про що чітко каже законопроект, який був прийнятий. А тому це різні джерела, а тому враховувати чи доплачувати, як ви трактуєте, закон не прописує. Закон пише: за рахунок державного бюджету така виплата, за рахунок системи соціального страхування виплати такі, як були.

Тому трактовка, тут не потрібно Павла Валерійовича, хто є там критичною інфраструктурою чи нема, чи раніше чи пізніше, підприємство увійшло до критичної інфраструктури. Кабінет Міністрів, якщо хоче сказати, що якийсь об'єкт, він, от увійшли в реєстр в 24-му році, то до 24-го року, там до 1 січня цей об'єкт не відносився до реєстру, ну це дуже дивно. Я от просто сиджу і дивуюсь.

Михайле Михайловичу, будь ласка.

ЦИМБАЛЮК М.М. Дякую, Галино Миколаївно. Я теж підтримую вашу позицію і, знаєте, це той поганий приклад, як хороший законопроект, який ухвалила Верховна Рада, який вступив в дію ще з 1 травня 2023 року, Кабінет Міністрів, вибачте, ніяк не може вирішити питання проблеми людей. І я вважаю, що це проблема Прем'єр-міністра і того, як вони виконують ухвалені закони. Пункт другий частини сьомої статті Порядок 1396 Кабмін затвердив аж із затримкою на 6 місяців, а Порядок 4-1, затверджений управлінням Пенсійного фонду, затримання теж майже 7 місяців.

Шановні колеги, ця бюрократія, людині байдуже, чи цей об'єкт є у переліку критичної інфраструктури, чи немає у переліку. Людина працювала або працює на цьому об'єкті, який, справді, всі знають, що це критична інфраструктура. І це не проблема. Із 100 заяв, ви кажете, що ви 74-м відмовили. Яка тоді ефективність роботи? Що, всі ці люди обманюють? І чи це вина людини, що там неправильно хтось або взагалі... *(нерозбірливо)*

...ухвалити рішення, чи запросити Прем'єр-міністра, чи звернутися окремо від комітету до нього з цього приводу. Це робиться, вибачте, 10 хвилин часу – запросити Мінфін, Мінсоц, Мінекономіки, Мінінфраструктури і ухвалити рішення, дати чіткі доручення і протягом трьох днів можна підготувати проекти постанов, які вже вирішують цю проблему. А не чекати і ганяти людей, що, вибачте, чи загинула людина, чи отримала групу інвалідності – "ні, ви знаєте, об'єкт не був включений в перелік, в реєстр".

Пані Дарія, я не звинувачую вас особисто, я знаю, що багато у міністерстві тримається на вашому ентузіазмі, у Мінсоцполітики, але то проблема не тільки ваша, це проблема Кабінету Міністрів. Я пропоную реагувати це шляхом звернення до самого Прем'єра.

МАРЧАК Д.М. Михайле Михайловичу, якщо можна, Галино Миколаївно.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка.

МАРЧАК Д.М. Я би підтримала звернення до Прем'єр-міністра.

Перший наш рух був – розробити проект постанови. Я буду щаслива, якщо ми отримаємо доручення від Прем'єр-міністра подати проект постанови, який врегулює питання по цьому ретроспективному зарахуванню.

Насправді, я пам'ятаю, оскільки ми, наприклад, там наші об'єкти галузеві також відносили до критичних об'єктів інфраструктури і я керувала

цим проектом, процесом від міністерства, то я знаю, наскільки це тривалий бюрократичний і складний був процес – віднести об'єкт до об'єкту критичної інфраструктури. І дякувати богові, що ми наші об'єкти там з часом змогли ну віднести, так.

Але я і поділяю збурення і буду вдячна за підтримку в тому, щоб допомогти, якщо нам юридична служба Кабінету Міністрів пропустить відповідний проект акта і Міністерство фінансів підтримає, тут не має бути застережень з боку Мінфіну, оскільки ми гроші заклали в бюджет і ми готові ці гроші виплатити, і хочемо їх виплатити, то ми будемо вдячні.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пані Дарино.

Скажіть, будь ласка, є такий інструмент, як наказ міністра. От колись пан Рева відніс своїм наказом до страхових випадків в системі соціального страхування ракетні удари, страйки і інші страхові випадки, які не є властивими. Причому він це зробив без консультацій з соціальними партнерами, спільними представницькими органами роботодавців, профспілок, він просто своїм наказом це відніс.

А ви не можете взяти як міністр, ну переговорити з міністеркою і взяти на себе відповідальність по цьому питанню? Ну тобто ви ж політичні посади. Ну і коли не виходить контакт із...

Ми напишемо листа від комітету, ми напишемо, ми його сьогодні зробимо, завтра направимо. Я ще і усно там скажу все, що я про це думаю.

Ну тобто це не нормальна ситуація, розумієте? Це 74-и особи, які, я розумію, коли ви відмовляєте, коли у вас немає факту агресії Російської Федерації. Ок. Це норм. Я розумію, коли ви відмовляєте, коли підприємство просто не є критичною інфраструктурою, а є там іншим і там допомагають органи місцевого самоврядування, інші якісь механізми існують.

Мова зараз іде про те, от ми приймаємо зараз законопроект про БЗР, так звану "безпеку здоров'я на роботі", ми прийняли його в першому читанні.

У нас ідуть тут колосальні дискусії щодо того, яким чином має нести відповідальність керівник підприємства, який, розуміючи, що він людей проводить на роботу тоді, коли там може бути загроза ракетного удару, яким чином він, цей робітник цієї інфраструктури критичної, розуміючи, що буде атака, розуміючи, що може бути така ситуація, коли хтось не добіжить до укриття, яким чином він це робить? Бо кожний цей випадок має розслідуватись і має бути встановлена вина керівника підприємства відповідно до Директиви за безпеку на робочому місці відповідає роботодавець, звісно, якщо це не знаходиться поза межами його впливу.

Але в цьому випадку, коли російська ракета падає, то тут є дві складові: з одного боку є тривога і роботодавець має встигнути всіх евакуювати на критичній інфраструктурі кудись, але й є виробництва, які зупиняти не можна, є подача електроенергії, електричного струму, треба щоб працівники бігали щось відключали, щось включали, ну тобто на цих об'єктах нам потрібно, щоб були люди.

Так само як в ДСНС, ну він працює, розуміючи, що якщо піде працівник, військовослужбовець ДСНС, він піде туди, де є загроза, що щось обрушиться, будинок, скільки в нас наших військових ДСНС гине тоді, коли вони допомагають тим, хто є. Тому що ми там віднесли чи не віднесли, чи керівник підприємства відніс це підприємство до критичної інфраструктури чи ні, ми затримуємо виплати, притому, що там сім'ї, що там люди, там люди гинуть, тому що вони захищають всіх, комунальні послуги, гуманітарні потреби інших людей. І ми створюємо перепони, коли ми виплати не можемо їм зробити! Родинам не можемо виплати? Не можемо зробити виплати людям, які інвалідність отримали? Їх не так багато, їх не так багато. Ми не можемо цього зробити – це дивно, просто дивно!

Тому ми листа напишемо, напишемо нашу інтерпретацію, яку я вже озвучила і щодо отримання статусу, входження в реєстр і щодо оцих

зарахувань. Але ці зарахування не мають бути перепорою для Міністерства соціалітики, яке є виплатним органом для того, щоб виплачувати.

Ну чесно, якщо б я була міністром соціальної політики, я б видала свій наказ, от чесно, пішла би в Мін'юст і сказала би, що хай би Мін'юст трактував. Не Секретаріат Кабінету Міністрів, який є патронатним органом, який там штат роздуб з 400 до 680 після скорочення так званого. І тепер вони там не дають можливості інтерпретувати закон так, щоб він був на користь людям.

Ми пишемо про людиноцентристську ідеологію, ми пишемо, що держава має обертатись навколо людини. І коли прийнятий закон, коли держава про це опікується, ми не можемо його імплементувати! Ви кажете про те, що потрібно якісь ще вносити зміни, які там виникають на практиці і Кабмін вам не дає зауваження.

Звісно, як Михайло Михайлович каже, будемо писати Прем'єр-міністру. Ну я, чесно, просто обурена цією ситуацією. Просто, ну просто обурена!

МАРЧАК Д.М. Галино Миколаївно, якщо можна по наказу. Дивіться, за бюрократичної практики наказ ми маємо юстувати. Юстований наказ для того, щоб зробити, ми все одно маємо погодити цей наказ з усіма зацікавленими органами. І на відміну від постанови Кабінету Міністрів, де ми можемо вийти, наприклад, з чиїмись зауваженнями через інструмент урядового комітету, все одно дійти і ухвалити постанову.

Наказ можна ухвалити...

ГОЛОВУЮЧА. ...це питання як брати на себе відповідальність. Якщо ви хочете брати на себе відповідальність, от міністр хоче брати на себе відповідальність, він бере – і видає такий наказ, юстує його, не юстує і каже, що його потрібно виконувати, тому що. А потім в судовій практиці

розбираються: чи є кримінальна справа на міністра чи ні, чому міністр так вчинив?

Але боятися створити прецедент і взяти на себе відповідальність, і зробити це для людей, мені здається, це політично красивий вчинок, а вчинок не сплачувати – він є некрасивим. От.

МАРЧАК Д.М. Галино Миколаївно, ми не...

ГОЛОВУЮЧА. Але все правильно. Ви все робите правильно, відповідно до законі, до бюрократичних речей, до того, що постанова Кабміну не видана. Але закони є законами прямої дії, я вам нагадаю. А також Конституція наша теж є законом прямої дії.

І коли ви приходите до мене і кажете, що Верховний Суд приймає Конституцію 22 статтю як закон прямої дії, а ви самі закон не використовуєте і закон прямої дії, і сперечаєтесь у Міністерстві юстиції, то це виглядає дивно. Це виглядає дивно так, начебто ви знаходитесь не на політичних посадах, а так, начебто ви знаходитесь у бюрократах, які придумують приводу для того, щоб не платити.

І про це от ця стаття. Це одна стаття, подивіться, люди, а не ви, не ви, кому зарплати держава платить, а люди розписали всі оці юридичні підстави. Люди стануть на ваш захист, якщо ви це зробите. А ви не хочете брати відповідальність. От і все. Я от тільки про цю відповідальність і може про сміливість, про те, що політично закон цей все визначає.

Шановні народні депутати, я перепрошую, може я неправа, може я емоційно. І просто я авторка цього законопроекту і я вважаю, що ці виплати мають робитися беззаперечно. І вся наша любов до людей, вона має втілюватися в конкретні суми в тому числі. А коли ми цього не робимо і ми людей "мурижимо", людям розповідаємо, що ми не включили якесь

підприємство в реєстр, тому ми вам не будемо виплачувати, самі не врегулюємо це питання – це не держава навколо людей. Я перепрошую.

_____. Сто відсотків підтримуємо ваше...

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Я так розумію, що і міністр це підтримує. Я прошу просто все це розписати.

_____. Всі підтримують, але треба, щоб ще і зробили так, як ви сказали...

ГОЛОВУЮЧА. Напишемо це в листі, напишемо це Прем'єру, розпишемо, що в тому числі міністри бояться брати відповідальність. Я прошу теж це відобразити в листі безпосередньо, що нагадаємо, що міністри на політичних посадах, що на політичних посадах їх дискримінують. Згадаємо про те, що оплачують їх не так, як патронатну службу у Верховній Раді України, а працюють вони так, як працюють. Я думаю, що все це доречно згадати, про те, хто і що, які у нас тут баланси і противаги існують.

Цимбалюк Михайло Михайлович, будь ласка. А потім Пенсійний фонд.

ЦИМБАЛЮК М.М. Коротко, Галино Миколаївно. З усім погоджуюся, що ви сказали.

Єдине, в цьому листі ми пропонуємо вказати термін, щоб проінформувати Кабінет Міністрів про ухвалене рішення з цього приводу, щоб надалі ми не топтали навколо цієї проблеми. Дати там, наприклад, чи 2 тижні, чи 3, це на думку колег, але така пропозиція. Щоб ми мали термін, коли проінформувати Комітет з питань соцполітики і захисту прав ветеранів про ухвалене рішення і виправки їхньої помилки.

ГОЛОВУЮЧА. Таким чином, ми направляємо листа. Лист я попрошу всім нардепам, щоб ми там в наших чатах, наших вотсапах направили всім нардепам, дати всім добу, щоб дали пропозиції.

Пані Катерино, я просто буду просити. Дивіться, ми готуємо лист на Кабінет Міністрів і даємо Кабінету Міністрів 2 тижні на врегулювання цієї проблематики. Нагадуємо про те, що це в засобах масової інформації неодноразово, це я тільки дві статті витягнула, але згадування про цю проблематику було не тільки в цих двох статтях. Що це сенситивне питання, воно політичне сто відсотків, і як можна взагалі цього не робити, коли Верховна Рада це прийняла? Все, що ми сьогодні обговорювали, всі народні депутати, про їх думки, пишемо на Кабмін і даємо два тижні на врегулювання цього питання. Через два тижні ми повертаємося з відповідями, які надав нам Кабінет Міністрів, і далі будемо приймати рішення.

Якщо у вас є пропозиція, пані Дарина і пан Євген Капінус, якщо у вас є пропозиція щодо того, що треба внести у наші закони. Я вважаю, що тут нам потрібно, може, виправити наші закони. От дивіться, потреби виправляти я не бачу. Це справа в інтерпретаціях. Але якщо вам як прожжонним бюрократам потрібно, щоб ви ще щось в законах змінили, будь ласка, дайте цю пропозицію, що ще вам потрібно змінити.

Верховна Рада на відміну від Кабінету Міністрів приймає закони, яких потребує українське суспільство, не впродовж 6 місяців і 9 місяців, а приймають, якщо це потрібно максимально швидко зробити на користь людини, приймають швидко. Будемо приймати тоді швидко разом з усіма фракціями. Але дайте тоді текст, якого вам не вистачає.

Хочеться це словами прямо Порошенка сказати: яких ще реформ вам не вистачає?

Дякую.

Шановні народні депутати, тоді ми голосуємо за рішення направлення цього листа до Кабінету Міністрів з термінами, як пропонував Михайло Михайлович, два тижні. Голосуємо, да?

Шановні народні депутати, я прошу тоді Анатолія Остапенка провести голосування за рішення, яке я озвучила.

ОСТАПЕНКО А.Д. Шановні колеги, уважно голосуємо.

Третьякова Галина Миколаївна.

ГОЛОВУЮЧА. За.

ОСТАПЕНКО А.Д. Цимбалюк Михайло Михайлович.

ЦИМБАЛЮК М.М. Цимбалюк – за.

ОСТАПЕНКО А.Д. Струневич Вадим Олегович. Відсутній.

Бабенко Микола Вікторович.

БАБЕНКО М.В. Бабенко – за.

ОСТАПЕНКО А.Д. Арсенюк Олег Олексійович.

АРСЕНЮК О.О. Арсенюк – за.

ОСТАПЕНКО А.Д. Гривко Сергій Дмитрович. Відсутній.

Остапенко Анатолій Дмитрович – за.

Никорак Ірина Петрівна.

НИКОРАК І.П. Никорак – категорично за.

ОСТАПЕНКО А.Д. Тарасенко Тарас Петрович.

ТАРАСЕНКО Т.П. За.

ОСТАПЕНКО А.Д. Тимошенко Юлія Володимирівна. Відсутня.

Циба Тетяна Вікторівна.

ЦИБА Т.В. За.

ОСТАПЕНКО А.Д. Всі присутні – за.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Шановні народні депутати, переходимо тоді до наступних питань нашого порядку денного. Я думаю, що ми їх швидко зараз пройдемо. З одного боку це питання номер п'ять наше: про створення робочої групи з доопрацювання до другого читання проекту Закону про безпеку та здоров'я працівників на роботі (реєстраційний номер 10147).

Нагадаю всім народним депутатам, що завтра останній термін подання правок до цього законопроекту, який ми продовжили наполовину, 21 день, у зв'язку із складністю цього законопроекту. Я думаю, що він буде проходити важко, як більшість законопроектів нашого комітету.

Водночас пропоную головою робочої групи визначити Бабенка Миколу, який є у нас головою підкомітету щодо трудових відносин і відповідно має великий досвід врегулювання контраверсійних інтересів, які бувають контраверсійними між спільним представницьким органом – роботодавцем і профспілок. Я думаю, що ми знайдемо там спільну мову і перейдемо на європейську модель. Тому є така пропозиція пана Бабенка призначити головою цієї робочої групи.

Водночас прошу обов'язково включити в робочу групу пана Владичанського, це помічник нашого народного депутата Струневича – заступника голови Комітету з питань європейської інтеграції зокрема, для того щоб ми повністю імплементували Директиву з 89-го року, здається, якщо я не помиляюся, щодо безпеки і здоров'я на роботі. Вона, до речі, дух цієї директиви відмінний від діючого Закону про охорону праці.

Тому є така пропозиція. Якщо не буде інших пропозицій, то я пропоную проголосувати.

Шановні народні депутати, є інші пропозиції?

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Немає.

ГОЛОВУЮЧА. Немає. Тоді голосуємо. Пан Анатолій, будь ласка.

ОСТАПЕНКО А.Д. Третьякова Галина Миколаївна.

ТРЕТЬЯКОВА Г.М. За.

ОСТАПЕНКО А.Д. Цимбалюк Михайло Михайлович.

ЦИМБАЛЮК М.М. За.

ОСТАПЕНКО А.Д. Струневич Вадим Олегович. Відсутній.

Бабенко Микола Вікторович.

БАБЕНКО М.В. Утримався.

ГОЛОВУЮЧА. Що таке? Тут нема конфлікту інтересів.

ОСТАПЕНКО А.Д. Микола Вікторович... *(шум у залі)* про створення в першу чергу групи. А ви за робочу групу? Якщо хочете там два рази голосувати...

БАБЕНКО М.В. Я "за" створення, а щодо своєї кандидатури утримався.

ГОЛОВУЮЧА. Гарзд. Зрозуміла.

ОСТАПЕНКО А.Д. Арсенюк Олег Олексійович.

АРСЕНЮК О.О. Арсенюк – за.

ОСТАПЕНКО А.Д. Гривко Сергій Дмитрович. Відсутній.

Остапенко Анатолій Дмитрович – за.

Никорак Ірина Петрівна.

НИКОРАК І.П. Никорак – за.

ОСТАПЕНКО А.Д. Тарасенко Тарас Петрович.

ТАРАСЕНКО Т.П. За.

ОСТАПЕНКО А.Д. Тимошенко Юлія Володимирівна. Відсутня.

Циба Тетяна Вікторівна.

ЦИБА Т.В. За.

ОСТАПЕНКО А.Д. 7 – за, 1 – утримався.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, шановні народні депутати.

У нас наступне питання – це затвердження письмового звіту комітету про підсумки роботи за період одинадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання. Звіт вам всім наданий. Якщо немає зауважень, то ми можемо його проголосувати, будь ласка. Є зауваження?

_____. Підтримати.

ГОЛОВУЮЧА. Тоді затверджуємо письмовий звіт, будь ласка.

ОСТАПЕНКО А.Д. Голосуємо по шостому питанню з приводу звіту комітету.

Третьякова Галина Миколаївна.

ГОЛОВУЮЧА. За.

ОСТАПЕНКО А.Д. Цимбалюк Михайло Михайлович.

ЦИМБАЛЮК М.М. Цимбалюк – за.

ОСТАПЕНКО А.Д. Струневич Вадим Олегович.

Бабенко Микола Вікторович. Миколо Вікторовичу. Бабенко.

БАБЕНКО М.В. За.

ОСТАПЕНКО А.Д. Арсенюк Олег Олексійович.

АРСЕНЮК О.О. Арсенюк – за.

ОСТАПЕНКО А.Д. Гривко Сергій Дмитрович.

Остапенко Анатолій Дмитрович – за.

Никорак Ірина Петрівна.

НИКОРАК І.П. Колеги, Никорак – за, Никорак – за.

ОСТАПЕНКО А.Д. Дякую.

Тарасенко Тарас Петрович.

ТАРАСЕНКО Т.П. Тарасенко – за.

ОСТАПЕНКО А.Д. Тимошенко Юлія Володимирівна.

Циба Тетяна Вікторівна.

ЦИБА Т.В. За.

ОСТАПЕНКО А.Д. Одноголосно.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пане Анатолію.

Шановні народні депутати, в нас останнє питання. Про внесення змін до розділу шостого Плану роботи комітету на період дванадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання. Це пропозиція Тарасенка Тараса Петровича. Будь, ласка, Тарасе.

ТАРАСЕНКО Т.П. Колеги, я прошу, просто в нас у Плані заходів були визначені конкретні дані про введення заходів, але враховуючи те, що в нас графік засідань Верховної ради змінюється, я прошу внести зміни по місяцям. Тому тут, по-перше, це розділ шостий "Конференції, семінари,

круглі столи, інші заходи, які будуть проводитись комітетом або за його участю". Сама суть не міняється.

По пункту першому прошу перенести на жовтень місяць, по пункту четвертому призначити грудень місяць, а по пункту тринадцятому – листопад місяць. Там просто дати визначені 21 і 22 листопада, але у нас поки що ми не можемо спрогнозувати, чи буде Рада.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

ОСТАПЕНКО А.Д. Галино Миколаївно, можна декілька слів?

ГОЛОВУЮЧА. Так, будь ласка, пане Анатолію.

ОСТАПЕНКО А.Д. Я хотів би звернутися до центральних органів виконавчої влади. Дивіться, комітет працює і робить дуже багато виїзних форумів, круглих столів, комітетських слухань. На жаль, ми не бачимо представників даних структур на виїзних цих форумах, круглих столах і комітетських слуханнях. Зараз, коли ми будемо розглядати бюджет, це буде стосуватися кожного центрального органу виконавчої влади, який на свої програми буде пропонувати виділити кошти. Тому в регіонах хочуть бачити не тільки якихось спеціалістів чи головних спеціалістів, ще й заступників міністра, для того щоб поспілкуватися, або, як мінімум, там керівників департаментів. Тому прошу звернути увагу на це центральних органів виконавчої влади і відноситися до цих заходів з повагою в першу чергу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пане Анатолію.

Шановні народні депутати, немає зауважень щодо внесення змін? Тоді переходимо до голосування. Будь ласка, пане Анатолію, проведемо голосування.

ОСТАПЕНКО А.Д. Щодо пункту порядку денного номер 7 - щодо змін дат.

Третякова Галина Миколаївна.

ГОЛОВУЮЧА. За.

ОСТАПЕНКО А.Д. Цимбалюк Михайло Михайлович.

ЦИМБАЛЮК М.М. Цимбалюк - за.

ОСТАПЕНКО А.Д. Струневич Вадим Олегович
Бабенко Микола Вікторович.

БАБЕНКО М.В. За.

ОСТАПЕНКО А.Д. Арсенюк Олег Олексійович.

АРСЕНЮК О.О. Арсенюк - за.

ОСТАПЕНКО А.Д. Гривко Сергій Дмитрович.

Остапенко Анатолій Дмитрович - за.

Никорак Ірина Петрівна.

НИКОРАК І.П. Никорак - за.

ОСТАПЕНКО А.Д. Тарасенко Тарас Петрович.

ТАРАСЕНКО Т.П. За.

ОСТАПЕНКО А.Д. Тимошенко Юлія Володимирівна.

Циба Тетяна Вікторівна.

ЦИБА Т.В. За.

ОСТАПЕНКО А.Д. Одноголосно.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, шановні народні депутати.

Засідання комітету закрито. До зустрічі!